

Datum 2020-04-15
Diarienummer 0402/20

Finansdepartementet

Göteborgs Stads yttrande över Finansdepartementets betänkande Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen

Göteborgs Stads bedömning är att delegationens övergripande förslag är positiva då de syftar till att motverka såväl avsiktliga som oavsiktliga felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Ett av de system som granskats särskilt är det ekonomiska biståndet enligt socialtjänstlagen som betalas ut av landets kommuner. Delegationen kommer till slutsatsen att det inom ramen för utredningen inte varit möjligt att utreda hur det ska gå att stärka styrningen för landets kommuner för att motverka felaktiga utbetalningar på motsvarande sätt som det går att göra för de statliga myndigheterna. Inte heller ska kommunerna representeras i det råd som utredningen föreslår ska inrättas avseende dessa frågor. Någon förklaring till varför kommunerna inte omfattats i större utsträckning av delegationens arbete lämnas inte i betänkandet och trots att det i förslagen till ändrade instruktioner för varje myndighet står att dessa ska samverka för att motverka felaktiga utbetalningar, ges inte någon vägledning avseende hur samverkan ska gå till.

I betänkandet konstateras att möjligheten till informationsutbyte mellan myndigheterna till följd av offentlighets- och sekretesslagstiftning samt personuppgiftsbehandling enligt dataskyddsförordningen, är osäker. De rättsliga förutsättningarna för informationsutbyte föreslås utredas vidare inom ramen för en ny utredning. Även om det är positivt med fördjupning av den samlade lägesbilden och metoder för uppföljning och återrapportering avseende felaktiga utbetalningar, saknas vägledning för myndigheternas, och särskilt kommunernas, möjlighet till samverkan i dessa frågor utifrån de begränsningar som finns gällande informationsutbyte. Behovet av vägledning har från kommunalt

perspektiv bl a uppmärksammats av socialtjänsten i anslutning till lagändringarna avseende underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Frågor uppkommer ofta om felaktig folkbokföring där kommunernas socialtjänst är undantagna möjligheten att lämna information till Skatteverket enligt 2 § i folkbokföringsförordningen. En felaktig folkbokföring kan utgöra grund för felaktiga utbetalningar från olika myndigheter, men det är samtidigt svårt att enbart utifrån uppgift om felaktig folkbokföring ha anledning att anta att felaktig utbetalning görs från annan myndighet.

Eftersom de åtgärder som föreslås i betänkandet i huvudsak har en påverkan på de statliga utbetalande myndigheterna får de i nuläget begränsade konsekvenser för staden. Göteborgs Stad bedömer det vara viktigt att påpeka behovet av vägledning även för kommunerna och i synnerhet socialtjänsten när det gäller möjligheterna att motverka felaktiga utbetalningar samt att det perspektivet tas tillvara i ett kommande utredningsarbete.

En konsekvens som kan uppkomma av betänkandets förslag är att färre personer på sikt beviljas ersättning från de utbetalande myndigheterna och då istället behöver ekonomiskt bistånd från kommunen. Göteborgs Stad bedömer att en korrekt hantering bör förespråkas även om det skulle innebära högre kostnader.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade Jörgen Fogelklou (SD) som yttrande en skrivelse från den 13 april 2020 (bilaga A).

Göteborg den 15 april 2020
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande angående – Remiss från Finansdepartementet – Betänkandet Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen

Yttrandet

Minst 300 miljarder har enligt Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen betalats ut felaktigt sedan 2005. Mellan 3,1–7,7 procent av utbetalningarna från våra välfärdssystem betalas ut fel.

För att undvika att tex ekonomiskt bistånd utbetalas till samma person från två kommuner samtidigt krävs en större samverkan mellan kommunerna. I betänkandet finns ingen vägledning till hur denna samverkan ska ske, men Sverigedemokraterna vill att Göteborgs Stad i fortsättningen tar ett större eget initiativ till att försöka utveckla ett samarbete med andra kommuner, samt låter sig inspireras av andra kommuners arbete med att motverka bidragsfusk.

Fusk är omoraliskt och har en negativ effekt på välfärden. Äldre människor ser mer allvarligt på fusk än vad yngre gör, vilket indikerar på att problemen kan bli större i framtiden. Idag är det enkelt att fuska och svårt att göra rätt när man ansöker om bidrag. Systemen är svåra att förstå. Felaktiga uppgifter och förändrade förhållanden som inte anmäls orsakar 75 % av felen med digitala ansökningar.

6 av 41 ersättningssystem står i dagsläget för över hälften av de felaktiga utbetalningarna (föräldrapenning, lönebidrag, nystarsjobb, assistansersättning, sjukersättning och sjukpenning). De utbetalande myndigheternas självbetjäningssystem är enkelt utformade för att underlätta för den som lämnar in sina uppgifter, men det finns för få funktioner som sedan säkerställer att uppgifter som ligger till grund för beslut är korrekta. Automatiserade ärenden granskas slutligen inte av en handläggare.

Kartläggningen som gjorts presenterar inte några lösningar vad avser digitala tjänster. Den visar heller inte på något samarbete mellan utbetalande myndigheter kring hur digitalisering och AI (artificiell intelligens) kan användas för att säkerställa korrekt utbetalning. Därför tycker vi det är önskvärt att stadsledningskontoret i Göteborg själva startar en utredning runt bidragsfusk i samarbete med Intraservice, som berör kommunens försörjningsstöd.

En djupare utredning föreslås av delegationen för att identifiera myndigheternas, a-kassornas och kommunernas behov av informationsutbyte i syfte att säkerställa korrekta utbetalningar och motverka bidragsbrott. Det är bra och nödvändigt, men kommer kräva mer tid. Vidare krävs en översyn av de regelverk som styr ovan nämnda aktörers informationsutbyte och förslag på hur dessa kan förändras. Kommunernas socialtjänst behöver tillåtas bli mer informerande vad gäller tex felaktig folkbokföring, men är idag undantagna möjligheten att lämna info till skatteverket enligt 2 § i folkbokföringsförordningen.

Göteborg, som Sveriges näst största stad, med en stor andel försörjningsstöd - måste bli mer drivande och krävande i att utbetalningar i välfärdssystem utreds korrekt framöver. Göteborgs kommun måste också försäkra sig om att reglerna i folkbokföringsförordningen kommer ändras inom kort, samt att omfattningen av och orsakerna till felaktiga utbetalningar verkligen följs upp.